

خارښت

و. ا. لنين

ژباړه: زير افغان
سمون: وياړ

Ketabton.com

خارښت

ن.لنښ
د ۱۹۱۸م فبروري

سريزه:

دا مقاله لنين د جرمني امپرياليستانو په وړاندې د دفاع لپاره له انگلستان او فرانسې څخه د وسلو او خواړو اخیستلو د اړتيا په اړه او د اوپوزيسيون ډلې («کينو کمونيستانو») د اندونو د ردولو په خاطر د ۱۹۱۸م کال د فبرورۍ په ۲۲مه نېټه ليکلې ده.

کله چې د خلکو د کميسارانو جرگه د فبرورۍ په ۲۱مه جوړه شوه، کينو سوسيال رولوسيونرانو له متفقينو څخه د مرستو له اخیستلو سره مخالفت وکړ او په پايله کې يې لاندې پرېکړه ليک په هغه غونډه کې تصويب شو:

«د خواړو او جنگي وسلو د لاس ته راوړلو لپاره له متفقينو سره د مذاکراتو پر سر د اختلاف په رڼا کې، غونډه د گډونوالو ډلو د خپل منځي بحث لپاره بل مهال ته وځنډېدله.»

لنين د مرکزي کميټې د فبرورۍ د ۲۲مې نېټې په غونډه کې، چې دې موضوع ته د رسېدو لپاره جوړه شوې وه، شتون نه درلوده. نو په همدې دليل يې خپل نظر دوی ته په دې بڼه وروپلېرلو:

«د روسيې د بلشويک گوند مرکزي کميټې ته: هيله کووم، چې زما رايه د انگليس او فرانسې له غارتگرو امپرياليستانو څخه د کچالانو او وسلې اخیستلو په گټه ومنئ.»

گوند د مرکزي کميټې د پنځو رايو په وړاندې په شپږو رايو سره داسې پرېکړه وکړه، چې د هغې پر بنسټ په بهرني سياست کې د

بشپړې خپلواکۍ په ساتلو سره د پانگه والو هېوادونو له دولتونو څخه د شوروي د انقلابي پوځ د اړتياوو پوره کول مجاز وگڼل شول. له رايو ورکولو وروسته بوڅارين د گوند له مرکزي کميټې او د «پراودا» له ليکوال پلاوي څخه خپله استعفا وړاندې کړه. برسېره پر دې د «کينو کمونيستانو» له ډلې څخه ۱۱ نورو کسانو، لکه لومو، اورستسکي، بانبف، بياتاکو او نورو د گوند مرکزي کميټې ته يوه وينا وروسپارله، چې په هغې کې يې مرکزي کميټه له نړېوالې بورژوازي سره په جوړجاړي تورنه کړه او اعلام يې وکړ، چې د مرکزي کميټې دغه سياست پر ضد به په پراخو تبليغاتو لاس پورې کړي. په هماغه ورځ له متفقينو څخه د وسلې او خواړو د اخيستلو مسئله دوهم ځل لپاره او دا ځل د خلکو د کميسارانو جرگې لخوا د خبرو او اترو او د څېړنې لاندې ونيول شوه او خپله رايه يې د مرکزي کميټې د نظر په گټه صادره کړله.

خارښت

خارښت څوړوونکې رنځورې ده. کله چې ځينې کسان د انقلابي عبارت الوزولو په خارښت اخته کېږي، نو دې ناروغۍ ته يوازې کتل په انسان کې بې زغمه کړاو رامنځ ته کوي.

هغه حقيقتونه، چې د کارگرې طبقې ټولو اړوندو کسانو ته ساده، روښانه، د پوهېدو وړ، ښکاره او ظاهرن جرويحت ته اړتيا نلري، د هغو کسانو له خوا، چې له پورتنۍ يادشوي ناروغۍ څخه کرېږي، په دغلکاری سره تحريفېږي. دغه تحريفات غالباً له تر ټولو ښو، تر ټولو اصيلو او تر ټولو لوړو انگېزو څخه سرچېنه اخلي او سرته رسول يې هم «يوازې» د معروفو او پېژندل شويو تيوريکو حقايقو د نه هضمېدو له کبله او هغه هم په ماشوم ډوله او د ښوونځي هلکانو په توگه بې اړونده او بې ځنډه تکرارولو ښه لري. خو خارښت د هغو له څوړولو څخه ډډه نه کوي.

د بېلگې په توگه، څه شی کېدلای شي له دې حقيقت څخه لا پرېکړنده او لا ښکاره واوسي، چې: هغه دولت نه ماتېدونکی دی، چې خلکو ته يې، چې درې بشپړه کلونه يې د يوې وحشيانه جگړې په شکنجې کې تېرول، د شوراگانو ځواک، زمکې، د کارگرانو کنترول او سوله ورکړې ده. سوله تر ټولو مهمه مسئله ده. که چېرې داسې مالومه شوه چې د جدي هڅو سره سره په اوسنيو شرايطو کې د عادلانه او عمومي سولې تېنگېدل شونې نه دي، هر بزگر په دې پوهېږي، چې بيا مجبورن له عمومي سولې څخه تېر شي او يوې جلا

او غیر عادلانه سولې ته باید غاړه کېښودل شي. هر بزگر، آن د دوی تر ټولو ناپوه او تر ټولو بې سواده په دې مسئلې پوهېدالای شي او هغه دولت ستایي، چې دا سوله یې ده ته ورکړې ده.

بلشویکان ښایي د انقلابي جملو الوزولو په کرکجن خارښت اخته شوي وي، چې دا مسئله هېره کړي او کله چې د غارتگر آلمان له خوا د کمزورې شوې روسیې پر ضد دا خارښت د یوې نوې جگړې لامل گرځېدلی وي، نو د بزگرانو تر ټولو برحقه نارضایتي د ځان پر ضد راپاروي. ما د «انقلابی جملو الوزولو» په لیکنه (پراودا - د فبرورۍ ۲۱مه) کې هغو سفسطو او «تیوریکه» مبتدله، چټي او خندونکو خبرو ته، چې دغه خارښت یې تر شا پټ شوی، اشاره کړې ده. که د هماغه خارښت (چې څه بده ساري ناروغي ده!) نني پیدایښت په یوه نوي موقعیت کې نه وای، نو ما دا مسئله له یاده ایستلې وه. د دې مسئلې د روښانتیا لپاره او دا چې څنگه پېښه شوې ده، یوه بېلگه راوړم، چې کاملن ساده او واضح او له هر راز «تیوری» څخه تشه ده:

یوه شېبه تصور وکړئ، کالیایف^۱ د دې لپاره چې یو دېوصفته ظالم له پښو راوغورځوي، له یوه ایله گرد او وزگار غله څخه ټوپک اخلي او ورسره ژمنه کوي، چې د دې خدمت په بدل کې به ده ته روپې، ډوډۍ او ودکا ورکړي. آیا څوک کولای شي کالیایف له «غله

^۱کالیایف د سوسیال رولوسیونر گوند یو غړی ؤ او په یو لړ تروریستی عملیاتو کې یې برخه واخیسته. د ۱۹۵۰م کال په ۲/۴ مه کې یې د مسکو حکمران وواژه. دی د هماغه کال د مې میاشتې په ۱۰مه اعدام شو.

سره د دغې معاملې» په خاطر يوازې د دې لپاره چې له غله څخه يې يوه وژونکې وسله ترلاسه کړې ده، محکوم کړي؟ هر عاقل انسان ځواب ورکوي: «نه»، که کالييف له بل هېڅ ځايه نشي کولای وسله برابره کړي او که د ده موخه حقيقتاً ارزښتناکه ده (د يوه مستبد وژل، نه د لوتلولو لپاره وژل)، په هغه صورت کې د ملامتولو وړ نه دی، بلکې د ستاينې وړ دی، چې له يوې داسې لارې يې توپک لاس ته راوړی دی.

خو که يو غل د لوتلو په موخه د وژلو لپاره له بل غله څخه يو توپک وپېري او په بدل کې هغه ته روپې، ډوډۍ او ودکا ورکړي، په هغه صورت کې آیا کولای شو له «يوه غله سره» دغه معامله له هغې معاملې سره چې کالييف تر سره کړی، پرتله کړو؟ (بې له دې چې منظور په خپلو منځونو کې د دې دوو کسانو مقايسه وي.)

نه، هر هغه چا چې خپل عقل يې له لاسه نه وي ورکړی، يا د خارښت په ناروغۍ نه وي اخته شوی، مني، چې داسې پرتله ترسره کولای نشي. هر بزگر چې وويني يو «روښان اندي» يو داسې ښکاره حقيقت په انقلابي جمله الوزولو ردوي، هغه ته به ووايي: تاسو ښاغلی نبايد د مملکت چارې په لاس کې ونيسی، بلکې ښايي د کړتنو دلچکانو له ډلې سره يوځای شئ او يا په ساده ډول د بخار حمام ته وردننه شئ، چې خارښت مو له منځه لاړ شي.

که کرنسکي، دا د بورژوازي واکمنې ډلې استازی، يانې لوتماران، له انگرېزي - فرانسوي لوتمارو سره موافقې ته ورسېري، چې له هغو څخه وسلې او کچالان ترلاسه کړي او هم مهاله له هغو

سره جاړجوړښت د خلکو له سترگو پټ کړي، يانې (د بري په صورت کې) ارمنستان، کاليسيا او کنسنانتيلوپ يوه غله ته او بغداد او روسيه او داسې نور ځايونه بل غله ته ورکړي، آيا په دې مسئلې پوهېدل ستونزمن دي، چې دا د کرنسکي او د هغه د دوستانو له خوا لوټېرپره او تالانگره معامله ده؟

نه، په دې مسئلې پوهېدل ستونزمن نه دي. هر بزگر ان د دوی تر ټولو نادان او تر ټولو بېسواد به هم په دې مسئلې پوه شي.

خو که د لوټ شوي او تر ستم لاندې طبقې استازي وروسته له هغې چې دغه طبقې، د ستمگرو طبقه راوپرځولې وي او ټول پټ او مل قراردادونه يې خپاره او لغوه کړي وي، د آلماني امپرياليستانو له وحشيانه يرغل سره مخامخ شي، آيا کولای شوو، چې هغه له انگرېزي - فرانسوي غلو سره د «معاملې» په خاطر د روپيو، لرگو او نورو... ورکولو په بدل کې د وسلې او کچالانو اخيستلو لپاره وغندو؟ آيا کولای شوو داسې معامله، بې ارزښته، ننگينه او کرغېړنه وېولو؟

نه، نشو کولای. هر عاقل سړی په دې موضوع پوهېږي او هغه کسان به د شودو او احمقو په توگه تر ملنډو لاندې ونيسي، چې هڅه کوي په «ارباب ډوله» او مغروره توگه ثابت کړي، چې «ولسونه» د امپرياليست کرنسکي تالانگرې جگړې (او له غلو سره د غنيمتونو د وېشلو په سر، چې په گډه يې غلا کړي، د هغه د ننگينې معاملې) او د بلشويک دولت د کالييف ډوله معاملې په توپير، چې د انگرېزي او فرانسوي غلو سره يې د کچالانو او وسلې ترلاسه کولو لپاره د آلمان د تېري د دفع کولو په موخه ترسره کېږي، «نه پوهېږي».

هر عاقل کس به ووايي: د غلا لپاره له يوه غله څخه د وسلې اخیستل د کرکې وړ او جنایت دی، خو له هماغه غله څخه د يوه يرغلگر پر ضد د عادلانه جگړې لپاره وسله اخیستل يو کاملاً معقول او په حقه کار دی. يوازې نازولې پېغلې او نازيالې ځوانان، چې «کتابونه يې لوستلي» او د هغو له مينځه يې له تظاهر او تکبر پرته نور هېڅ نه دي رايستلي، دې عمل ته د يو «کرغېرن» شي په توگه گوري. له دې ډلې څخه پرته يوازې هغه کسان، چې د خارښت په ناروغتيا اخته شوي وي، کولای شي يوه داسې «اشتباه» وکړي.

خو آيا آلمانی کارگر کولای شي، له ترکانو څخه د کنستان - تيلوپ، له اتریشيانو څخه د گاليسيا او آلمانانو څخه د شرقي پروس د الحاق په موخه د انگریزي او فرانسوي غلو څخه د کرنسکي د وسلې اخیستلو او د ويلهلم د تېري د دفعې لپاره له هماغه غله څخه د بلشویکانو د وسلې د اخیستلو سفارش په توپير پوه شي؟ په داسې حال کې چې ويلهلم خپلې لښکرې د سوسيالیستي روسیې پر ضد، چې ټولو دولتونو ته يې د عادلانه سولې وړاندیز کړی او ټولو ته يې بلنه ورکړې، چې جنگ ته د پای ټکی کيږدي، رايستلې دي.

دا ټکی بايد روښانه وي، چې آلمانی کارگران په دې مسئلې بايد «پوه» شي، ځکه چې لمری دوی هونښار او د تحصیل خاوندان دي او دوهم د دې لپاره چې دوی له يوه منظم او با کلتوره ژوندانه سره عادت کړی او په کلي توگه نه له روسي ډوله خارښت څخه رنج وړي او نه هم په ځانگړې توگه د انقلابی جمله الوزولو له خارښته.

آيا د غلا په موخه د وژلو او د يوه يرغلگر د وژلو تر مينځ توپير شته؟ آيا د غنيمت د وېشلو پر سر د دوو لوتمارو ډلو تر منځ د جگړې او د يوه لوتمار له يرغل څخه د خلاصون لپاره د هغه خلکو د عادلانه جگړې تر منځ، چې لوتماران يې راپرزولي، توپير شته؟ آيا د دې مسئلې څېړل، چې زه له يوه غله څخه د وسلې په اخيستلو کې ښه يا بد عمل کووم، په دې پورې اړه نلري، چې دا وسله د کومې موخې لپاره کارول کېږي؟ د جنایتکارانه او نا عادلانه جگړې او يا په حقه او وياړلي جگړې لپاره؟ هو، خاړښت څه بده ناروغي ده او د هغه کس دنده، چې مجبور دی هغه کسانو ته، چې په دې ناروغۍ اخته دي، حمام ورکړي، څومره گرانه ده.

پايله:

شمالی امریکائیانو د ۱۸مې پېړۍ په پای کې د انگرېز پر ضد په خپلې آزادي بڅښونکې جگړې کې له اسپانيا او فرانسې څخه، چې د انگرېز رقیبان وو او په هماغه اندازه استعماري غله شمېرل کېدل، مرسته واخيسته. ویلای کېږي، په هغه دور کې «داسې کین بلشویکان» موندلای شو، چې په په پام کې یې لرل، د دغه امریکائیانو... د «کرغېزې» معاملې په هکله د «لاس ته راغلې تجربې» په نامه یو کتاب.... ولیکي!

لنښن د فبرورۍ د ۲۲ مې په غونډه کې،
چې د دې موضوع پای ته رسولو لپاره
جوړه شوې وه، حضور نه درلوده. نو په
همدې دلیل یې خپل نظر دوی ته په دې
ډول وروولپړلو:

«د روسیې د بلشویک ګوند مرکزی
کمیټې ته: لطفا زما رایه د انګلیس او
فرانسې د ګارتګرو امپریالیستانو څخه د
کچالانو او وسلې د لاس ته راوړلو په ګټه
ومنی.»

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**